

SUOMEN LATU

ILMASTO- JA YMPÄRISTÖ- SUUNNITELMA 2022-2023

JOHDANTO

Tämä ilmasto- ja ympäristösuunnitelma on osa Suomen Ladun vastuullisuusohjelmaa, jonka muut osa-alueet ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, turvallinen toimintaympäristö sekä hyvä hallinto.

Vastuullisuusohjelma toteuttaa Agenda 2030 -tavoitteita ja siinä on otettu huomioon kestävyiden eri ulottuvuudet: sosiokulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys. Tämä ilmasto- ja ympäristösuunnitelma toteuttaa erityisesti ekologisen kestävyiden tavoitteita.

Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma antaa työkaluja Suomen Ladun johdolle, työntekijöille ja luottamushenkilöille ympäristövastuun edistämiseen ja toteuttamiseen käytännössä. Suunnitelmassa hyväksytään myös järjestötason toimenpiteet ympäristövastuun edistämiseksi. Lisäksi kannustamme ja ohjaamme Suomen Ladun jäsenyhdistyksiä ottamaan omassa toiminnassaan huomioon ympäristövastuun edistämisen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ, YHTEISKUNTASITOUS JA YMPÄRISTÖSERTIFIKAATIT

Ilmasto- ja ympäristöasioiden merkitys kasvaa yhteiskunnassa yleisesti ja siten myös ulkoilussa ja liikunnassa. Ulkoilemme pääosin luonnossa ja Suomen Ladun arvojen mukaisesti haluamme, että ulkoilemme hyvinvoivassa ympäristössä nyt ja tulevaisuudessa. Suomen Latu edistää toiminnallaan erityisesti yhteiskuntamme sosiokulttuurista ja taloudellista kestävyyttä. Ulkoilun tapahtuessa pääasiassa luontoympäristössä ekologinen kestävyys on ulkoilijoille tärkeää. Liikumme lihasvoimalla, kannustamme lähiulkoiluun ja korostamme lähiluonnon merkitystä ulkoiluympäristönä.

Toimintaympäristön muuttuminen, ilmastonmuutos ja monimuotoisuuden heikkeneminen vaikuttavat myös Suomen Ladun toimintaan. Talvilajien harrastusmahdollisuudet ovat jo eriytyneet eri puolilla Suomea ja tämä kehitys jatkuu myös tulevaisuudessa. Varusteiden on kestävä entistä vaihtelevampia sääoloja. Maastoa suojaavan lumipeitteen väheneminen ja vesisateiden lisääntyminen talvisin voimistavat eroosiota, mikä korostaa tarvetta ohjata ulkoilua paremmin kulutusta kestäville alueille ja kestäväitä ulkoilupaikkoja.

Tavoitteenamme on, että toimintamme kielteiset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman pienet. Emme jätä jälkiä luontoon. Teemme yhteiskunnallista vaikuttamistyötä ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistämiseksi sekä laadukkaiden ulkoiluympäristöjen säilymiseksi ja lisäämiseksi. Vaikutamme myös siihen, että toimintaympäristön muutokset huomioidaan ulkoilualueiden suunnittelussa.

Teimme joulukuussa 2020 kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen, jossa sitoudumme tekemään kestävä kehityksen suunnitelman. Tämä ilmasto- ja ympäristösuunnitelma on osa kestävä kehityksen ja vastuullisuuden kokonaisuutta ja toteuttaa sitoumuksen tavoitetta.

Suomen Latu Kiilopäällä edistämme kestävä matkailua, jossa otamme huomioon ekologisen, sosiokulttuurisen ja taloudellisen ulottuvuuden.

SUUNNITTELEMME YHDESSÄ JA VIESTIMME ASIASTA

Suomen Ladun ilmasto- ja ympäristösuunnitelma tehdään kahdeksi vuodeksi kerrallaan, ensimmäinen vuosille 2022-2023.

Toimiston työntekijöistä ja vapaaehtoisista koostuva työryhmä on valmistellut edellä mainitun kestäväen kehityksen yhteiskuntasitoumuksen sekä tämän ilmasto- ja ympäristösuunnitelman. Lisäksi se on tuottanut työkaluja jäsenyhdistyksillemme kestäväen kehityksen edistämiseksi. Työryhmä on toiminut vuoden 2020 alusta lähtien.

Lisäksi järjestimme jäsenistölle osallistavan webinaarin ja olemme jakaneet suunnitelman luonnoksen avoimelle kommenttikierrokselle.

Suunnitelma on hyväksytty Suomen Ladun hallituksessa ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain. Suunnitelma päivitetään kunkin kaksivuotiskauden jälkeen.

Suunnitelmasta viestitään mm. Suomen Ladun eri verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa ja Latu&Polku-lehdessä, jotta sen tavoitteet otetaan osaksi jokapäiväistä työtä niin keskusjärjestö Suomen Ladussa kuin jäsenyhdistyksissäkkin.

Suunnitelmasta käydään avointa keskustelua henkilöstön kesken, ja se on osa uuden työntekijän perehdytysmateriaalia. Suunnitelma esitellään järjestön luottamusjohtolle ja jäsenyhdistyksille järjestön kokouksessa. Suunnitelmaa pidetään esillä jäsenyhdistyksille suunnatuilla verkkosivuilla ja sen sisällöistä viestitään aktiivisesti.

PITKÄJÄNTEISTÄ TYÖTÄ EKOLOGISEN KESTÄVYYDEN EDISTÄMISEKSI

Suomen Ladun toiminnassa huomioidaan ekologinen kestävyys laaja-alaisesti. Se liittyy aikuisliikunnan lajitoimintaan, lasten ja perheiden toimintaan, vaikuttamiseen ja viestintään, eli kaikkeen siihen mitä teemme. Esimerkiksi koulutustoiminnassa metsämörri-toiminnan viesti on luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja luonnon vaalimista edistävä sekä aikuisliikunnan ohjaajakursseilla yhtenä osana on lajin ympäristövaikutusten minimoiminen.

Seuraavassa on esitelty Suomen Ladun toimistoon, Kiilopäähän ja jäsenyhdistyksiin liittyvät ekologisen kestävyys kysymykset.

TOIMISTO

Suomen Ladun toimistotiloissa Helsingin Olympiastadionilla toimimme jo monella tavalla ympäristövastuullisesti. Lajittelemme jätteet, omat tapahtumat järjestämme mahdollisuuksien mukaan julkisilla kulkuvälineillä saavutettavissa paikoissa ja kannustamme kimpakyyteihin. Järjestön kokouksen kokouspaikan yhtenä valintakriteerinä on kohteen ympäristöystävällisyys ja saavutettavuus julkisilla kulkuvälineillä. Toimiston hankinnoissa kiinnitämme huomiota hankintojen ympäristöystävällisyyteen.

Suomen Ladun toimiston hiilijalanjälki laskeaan vuoden 2021 aikana Helsingin yliopiston kehittämällä Hiilifiksi-laskurilla, joka on suunnattu erityisesti järjestöille. Laskelma saadaan konkreettista tietoa siitä, mistä toimiston ympäristövaikutukset muodostuvat. Tapahtumien hiilijalanjäljen laskemista harkitaan myöhemmin, kun toimistolle tehtävästä laskentaprosessista on ensin saatu kokemuksia.

KIILOPÄÄ

Suomen Latu Kiilopäällä on toiminut oma kestävä kehityksen työryhmä vuodesta 2019 alkaen. Kiilopäällä on toteutettu jo useita erityisesti ekologiseen kestävyysliittymiä toimenpiteitä, kuten maalämmön käyttöönotto marraskuussa 2015, toisen huoltoauton vaihtaminen sähköautoksi 2019 ja päästöttömään tuulisähköön siirtyminen vuoden 2020 alusta lähtien. Kiilopäällä on aloitettu hiilijalanjäljen laskeminen. Kiilopäällä on tavoitteena hakea Green Key -ympäristösertifikaattia vuoden 2021 lopussa ja kestävä matkailun Sustainable Travel Finland -merkkiä vuonna 2022. Näitä ohjelmia noudattamalla varmistamme Kiilopäällä vastuullisen ja kestävä kehityksen mukaisen toiminnan. Jäsenyhdistyksille tehdyn toimintaympäristökyse-

JÄSENYHDISTYKSET

Jäsenyhdistyksille tehdyn toimintaympäristökyselyn 2020 perusteella kestävään kehitykseen suhtaudutaan myönteisesti. Merkittävä osa (61 %) vastanneista jäsenyhdistyksistä toimii aktiivisesti kestävä kehityksen edistämiseksi. Roskaton retkeily, merkittyjen reittien käyttäminen, sosiokulttuurinen kestävyys, välineiden vuokraus, kimpakyytien järjestäminen ja joukkoliikenteellä kulkeminen ovat tuttuja asioita monissa yhdistyksissä.

Jäsenyhdistyksissä tunnustetaan useita käytännön toimia, joilla ilmasto- ja ympäristöystävällistä ulkoilua voi edistää. Yhdistykset tarvitsevat kuitenkin koulutusta, tukea ja tiedotusta, jotta vastuulliset toimintatavat tulisivat tutummiksi ja niitä olisi helpompi soveltaa omaan toimintaan. Tarjoamme jäsenyhdistyksillemme tiedotusmateriaalia ja ohjeita, mm. jätteiden lajittelun kehittämiseen. Kehitämme myös työkaluja ympäristövastuun lisäämiseksi yhdistyksessä. Suunnitteilla on mm. Suomen Ladun laajemman vastuullisuusohjelman jalkauttaminen jäsenyhdistyksiin laatimalla vinkkipaketti sekä itsearviointimenetelmä oman toiminnan kehittämisen tueksi.

SUOMEN LADUN ILMASTO- JA YMPÄRISTÖTAVOITTEET SEKÄ TOIMENPITEET

TAVOITTEET

ILMASTOPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN

Ilmastotavoitteemme ovat pidemmän aikavälin tavoitteita ja ne ulottuvat tämän kaksivuotissuunnitelman kautta pidemmälle. Tavoitteemme on, että toimintamme on mahdollisimman vähäpäästöistä. Suosimme lähiulkoilua ja kannustamme vähäpäästöiseen matkustukseen. Tavoittelemme sitä että, tapahtumiemme ja kiinteistöjemme jätehuolto on esimerkillistä. Tavoitteenamme on tarjota ruokailussa myös kasvisvaihtoehto, vähennämme lihan käyttöä ja mahdollisuuksien mukaan suosimme paikallista. Vähennämme suunnitelmallisesti energian ja materiaalien kulutusta. Suosimme ympäristöystävällisiä materiaaleja. Suosimme vihreää sähköä ja huolehdimme kiinteistöjen energiatehokkuudesta. Tarjoamme ulkoilijoille mahdollisuuden vuokrata ulkoiluvälineitä ja -varusteita.

LUONNON KUNNIOITTAMINEN JA VAALIMINEN

Ympäristötavoitteemme ovat pidemmän aikavälin tavoitteita ja ne ulottuvat tämän kaksivuotissuunnitelman kautta pidemmälle. Luonto on tärkein ulkoiluympäristömme. Arvostamme luonnon monimuotoisuutta ja luonnon rauhaa sekä luonnon terveyttä edistävää vaikutusta. Käytämme jokamiehenoikeuksia vastuullisesti. Vältämme kasvillisuuden ja maaperän kuluttamista ja eläimien häiritsemistä. Luonnonsuojelualueilla käytämme lumettomana aikana pääosin merkittyjä reittejä. Neuvomme ulkoilijoita liikkumaan vastuullisesti luonnossa.

Kun uusia luonnonsuojelualueita perustetaan, pyrimme vaikuttamaan siihen, että suojelusta huolimatta ulkoilun edellytykset säilyisivät ottaen kuitenkin huomioon luonnonsuojelun reunaehdot.

AGENDA 2030 TAVOITE

TOIMENPITEET

TOIMENPITEET ILMASTO-
PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISEEN

 <p>15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ</p>	 <p>13 ILMASTOTEKOJA</p>	 <p>12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA</p>	<p>Minimoimme Suomen Ladun kiertueiden ja tapahtumien jätemäärät. Järjestämme jätteiden kierrätyksen tapahtumissa.</p>
	 <p>13 ILMASTOTEKOJA</p>	 <p>11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT</p>	<p>Organisoimme tapahtumia ja kiertueita siten, että ne ovat saavutettavissa julkisella liikenteellä tai kimppakyydeillä.</p>
	 <p>13 ILMASTOTEKOJA</p>	 <p>12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA</p>	<p>Hyödynnämme sähköisiä työvälineitä koulu- tuksissa ja kokouksissa myös pandemian jälkeen matkustamisen vähentämiseksi. Lisäksi otamme käyttöön sähköisen jäsenmaksulaskutuksen.</p>
	 <p>13 ILMASTOTEKOJA</p>	 <p>11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT</p>	<p>Teemme suunnitelman toimiston hiilijalan- jäljen pienentämiseksi.</p>
	 <p>13 ILMASTOTEKOJA</p>	 <p>11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT</p>	<p>Tuemme yhdistyksiä paikallisessa ulkoiluolo- suhteiden vaikuttamistyössä.</p>

**TOIMENPITEET
LUONNON
KUNNIOITTAMISEEN
JA VAALIMISEEN**

AGENDA 2030 TAVOITE

TOIMENPITEET

Viestimme ja vaikutamme siihen, että ulkoilun ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman pieniä. Laadimme lajietikettejä, joissa huomioimme ulkoilulajien ympäristövaikutukset. Edistämme luontokasvatusta lastentoiminnan koulutuksissa.

Laadimme koulutusaineistoa ja koulutamme jäsenyhdistyksiä siihen, miten ne voivat vähentää ympäristö- ja ilmastovaikutuksia omassa toiminnassaan.

Viestimme jokamiehen oikeuksista ja -velvollisuuksista.

Kaikkien toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ja seurataan vuosittain. Yhteiskuntasitoumuksessa painopiste-alueina ovat julkinen liikenne ja liikkuminen, varusteet ja välineet, ruoka, roskat ja kierrätys, ulkoilupaikat ja ulkoilun vastuullisuus.

